

TE AU `AKAKITEKITE`ANGA TIKA RAVA ATU E 10 no runga i te vairākau-pāuru Pfizer

- 1** Ko te au vairākau-pāruru COVID-19, te au vairākau-pāruru tei `ākara meitaki rava ia atu, e tei `anga`ia.
- 2** E rekōti meitaki, e te ponuiā`au, to te vairākau-pāruru Pfizer, e te kite`ia nei te pu`apinga, i te mea e, kua mirioni e mirioni ua atu pātia`ia`anga, na roto i teiane i ao.
- 3** Kare i kino roa te mā`ata`anga o te manatā, i te oti`anga te pātia, e kare i roa ana. Kino pakari rava atu te manatā, te ka rave`ia e te COVID-19, e ka roa te reira.*
- 4** Te vai nei tetā`i au manatā kino pakari, māri ra, kare e kite putuputu ia ana, mei te `akamaki`anga kino, me kore ra, te `akaea`anga o te puku`atu. Me ngatā te `akaea`anga, e viviki te pāmu`anga puku`atu, mamae te umauma, me kore ra, te `akamatapoiri viviki, me kore ra, i roto i te au ra i muir ua ake i te pātia`ia`anga, aere atu kia `ākarā`ia, e te aronga rapakau.
- 5** Kare te vairākau-pāruru e tāmanamanatā i tō`ou DNA
- 6** Te `akaāri mai nei te kite no Paratāne, i te pu`apinga mātūtū o te vairākau-pāruru Pfizer, i te tamaki`anga i te Delta variant.
- 7** Te `akaāri mai nei te kite o teiane i ao, i te ponuiā`au i te pātia`anga i te vaine nui, ki te vairākau-pāruru COVID-19.
- 8** Te meitaki ua ra te pātia, i te vaine `āngai pēpe ki te ū, ki te vairākau-pāruru COVID-19. Te tāmanako`ia nei e, ka tu`a atu ratou i to ratou toto-tamaki i te maki, ki te pēpe.
- 9** Te meitaki ua ra te pātia i te vairākau-pāruru, me te tautā ra koe, kia nui koe.
- 10** Ka anoano`ia kia pātia`ia, nga pātia`anga e rua, kia mātūtū meitaki te vairākau-pāruru.

Ka `akape`ea au, e pātia`ia ei, ki te vairākau-pāruru COVID-19?

Māmā ake te `akatinamou`anga, i to`ou tuātau no nga pātia`anga vairākau-pāruru e rua, na runga i te `ātuitiu roro uira:

No te `akatimou`anga i to`ou tuātau,
`ākara`ia te: [BookMyVaccine.nz](https://bookmyvaccine.nz)

Me kare, taniuniu`ia te COVID Vaccination Healthline i runga i te numero **0800 28 29 26** (ora 8 i te popongi, ki te ora 8 i te po, e 7 rā i te `epetoma) e na matou e `akatinamou i to`ou tuātau, ma te pa`u i teta`i ua atu uiui`anga.

*No te kimikimi kite atu, no runga i te au manatā e tāmanako`ia nei no runga i te vairākau-pāruru Pfizer, `ākara`ia te: covid19.govt.nz/vaccine-side-effects

Vairākau-pāruru COVID-19

Tikina`ia te au `akakitekite`anga
tika rava atu

Teia te `akakitekite`anga ka anoano`ia
koe kia kite, no runga i te rāvenga a
te vairākau-pāruru COVID-19 Pfizer,
i te pāruru`anga iākoe, e to`ou kōpū
tangata.

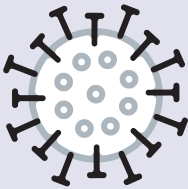
**Te Kāwanatanga
o Aotearoa**
New Zealand Government

Unite
against
COVID-19

 **MINISTRY OF
HEALTH**
MANATŪ HAUORA

E `akape`ea ana te `anga`anga a te au vairākau pāroru?

Kua mā`ani`ia te vairākau-pāroru, te ka pātia`ia koe, e te Pfizer/BioNtech. Kare teta`i ua atu tu`anga o te manumanu i roto iāia. Kare koe e tū`ia i te COVID-19, mei roto i te vairākau-pāroru. Teia tāna ka rave, i te pāroru`anga iākoe.

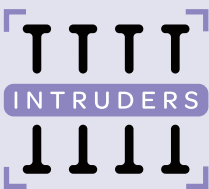
Tuku atu

Ka tuku atu te **vairākau-pāroru** i teta`i au `akateretere`anga, i te `āpi`i, i to`ou kopapa i te tamaki`anga i te manumanu COVID-19.

Tāmou

Na roto i teia au `akateretere`anga, ka tāmou to`ou kopapa i te kite i te manumanu COVID-19, ma te tā`anga`anga **i te au toto-tamaki** ei tamaki atu. Ka tāpū te au toto-tamaki, i te manumanu, i te `akamaki`anga i to`ou cells, ma te tauturu i te tā atu kia mate.

Pāroru

Ko te `āite`anga i reira, me piri-vaitata koe i te manumanu COVID-19, i te tuātau ki mua, **tei roto i to`ou kopapa te au ravenga, i te pāroru iāia `uā`orāi** ko te tāmānako`anga i reira e, kare pā`a koe e maki ia.

I `akape`ea te vairākau-pāruru i viviki rava ei, i te `anga`ia`anga?

`Anga`anga taokota`i`anga o teiane i ao

Ko te taime mua teia, i `anga`anga taokota`i ei te au scientists, e te au kavamani, na roto i teiane i ao, i te ma`ani`anga i teta`i vairākau-pāruru. Ko te `āite`anga i teia `anga`anga ta`okota`i`anga o teiane i ao, kua rauka i te ma`ani viviki i te au vairākau-pāruru, māri ra, kare e `akatipoto`anga i rave`ia i roto i te ma`ani`ia`anga, me kore ra, kua `akatanotano`ia i roto i te turanga pōnuiā`au.

Kua `akamata takere ana te aronga kimikimi kite.

Kare te vairākau-pāruru mRNA i te kite `ōu, e kua tere atu i te nga`uru mata`iti, i te `ākara meitaki ia `anga, e pērā katoa te `anga`ia`anga teta`i atu au vairākau-pāruru, mei te vairākau-pāruru flu.

Ra`ira`i ua atu o te au rāvenga

E āka moni, e te tuātau, tei pou i te `anga`ia`anga teia vairākau-pāruru.

Kare e `akatipoto`anga

Kua rave`ia te au tū taka`i`anga tūkētūkē i te `anga`ia`anga te au kimikimi`anga kite, i te taime `okota`i.

Kua na roto te vairākau-pāruru
COVID-19 i te au taka`i`anga
kimikimi`anga kite `āiteite ua
ki te au taka`i`anga o teta`i
atu au vairākau-pāruru.

Ka `akape`ea tatou e kite ei e, ka pāroru te vairākau-pāroru iāku, mei te COVID-19?

Te au tāmatamata`anga

Kua kite matou e, te `anga`anga nei te vairākau-pāroru Pfizer, no te mea, kua pou ana te au marama i te tāmatamata`ia`anga, ki runga i tetai 40,000 tangata, e tere atu, i mua ake i `akatika`ia ei, kia ta`anga`anga`ia. Kua `aka`āite te au tāmatamata`anga i te `aka`oki`anga mai, o tetai`i pupu tei pātia`ia ki te vairākau-pāroru, ki tetai`i atu pupu, tei pātia`ia ki tetai`i placebo (vai tā-miti).

Kua `ōronga atu teia i te vairākau-pāroru i tetai`i 95% pu`apinga, i te tamaki`anga i te COVID-19 i muri ake i nga pātia`anga e rua.

Kite tika no teiane i ao

Mei reira mai, mirioni ua atu tangata i roto i teiane i ao, te au mata`iti tūkētūkē, tane/vaine, e te au `iti-tangata tūkētūkē, tei pātia`ia ki te vairākau-pāroru ma te pu`apinga. Te `akakite mai nei te kite tika no teiane i ao, i te pu`apinga o te vairākau-pāroru, mei tei kite`ia i roto i te au tāmatamata`anga.

I roto i te au `itu rā, i muri ake i te rua o te pātia`anga vairākau-pāroru, kua pu`apinga i te tamaki`anga i te `apaina`ia`anga ki roto i te `are-maki no runga i te COVID-19, e te au mate-no-runga-i-te-COVID-19 (pāroru`ia 95-97 tangata, i roto i te100).

I tetai`i `ākara`anga, kua pāroru`ia e 95 mei roto i te 100 tangata tei pātia`ia ki te vairākau-pāroru, mei te au `akairo-maki COVID-19.